

สภาผู้บริโภครวมใจ 'ต่อมเอ๊ะ' ก่อนแชร์ ใช้เทคโนโลยี AI อย่างมีความรับผิดชอบและจริยธรรม

สกู๊ปพิเศษ WIFIT

ปัจจุบันโลกกำลังก้าวเข้าสู่ยุคที่เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ หรือ เอไอ (AI) เข้ามามีบทบาทในชีวิตประจำวันของมนุษย์อย่างมากทั้งในด้านบวกและด้านลบ ตั้งแต่ช่วยมนุษย์ตัดสินใจใช้ชีวิตประจำวัน การทำงาน การแพทย์ การเลือกซื้อสินค้า การดำเนินธุรกิจ การจัดทำนโยบายภาครัฐ หรือแม้กระทั่งเป็นเครื่องมือของขบวนการมิชชันนารีที่ใช้หลอกลวงผู้บริโภคจนเกิดความเสียหายอย่างมาก

ด้วยสถานการณ์ดังกล่าวทำให้สภาผู้บริโภคในฐานะองค์กรที่รับผิดชอบสิทธิผู้บริโภคของไทยได้จัดเวที Tech Talk หัวข้อ เอไอ (AI) กับการคุ้มครองผู้บริโภค อันเป็นวาระที่สหพันธ์ผู้บริโภคสากลกำหนดขึ้นในโอกาสวันสิทธิผู้บริโภคสากล เพื่อมุ่งเน้นสร้างการรับรู้ในผลกระทบของผู้บริโภคอันเกิดจากแพลตฟอร์มที่ใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์หรือ เอไอ โดยมีสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค (สคบ.) องค์กรสมาชิกสภาผู้บริโภคร่วม 314 องค์กรทั่วประเทศเข้าร่วม

ดร.สุทธิพงษ์ รัชชพงษ์ ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ (เนคเทค) กล่าวถึงผลสำรวจความคิดเห็นของหน่วยงานในภาคอุตสาหกรรมและเอกชนจำนวน 565 แห่ง พบว่ามีหน่วยงาน

ที่มีการใช้เอไอแล้วประมาณ 86 หน่วยงาน ขณะที่อีก 28 หน่วยงานยังไม่แน่ใจโดยร้อยละ 50 ให้เหตุผลว่าอยู่ในช่วงศึกษา ร้อยละ 19 ระบุว่ายังไม่มีเวลาจำเป็น และร้อยละ 18 ต้องการการสนับสนุน

“ปรากฏการณ์เอไอ สร้างคำถามสำคัญสำหรับผู้บริโภคว่า เอไอจะมาหลอกเราหรือเปล่า แต่ควรถามว่าเราจะพึ่งเอไอได้แค่ไหน สิ่งที่เอไอต่างจากสิ่งประดิษฐ์ทั่วไปคือเอไอสามารถช่วยมนุษย์ตัดสินใจในเรื่องต่างๆ หรืออาจตัดสินใจแทนได้ นอกจากนี้ เอไอ ยังสามารถสร้างสิ่งใหม่ๆ ได้ ทั้งส่งข้อความ เขียนโปรแกรม วาดภาพ จำลองเสียงสร้างวิดีโอ และสามารถช่วยมนุษย์ได้หลายอย่าง โดยเฉพาะทางการแพทย์ อย่างเช่น การตรวจคัดกรองมะเร็งปอดด้วยเอไอช่วยให้รู้ผลไว เพิ่มโอกาสรอดชีวิต ควรนำเอไอไปช่วยเรื่องเร่งด่วนของประเทศ อย่างเช่น การลดความเหลื่อมล้ำ ความยากจน เพิ่มโอกาสให้ผู้พิการหรือแม้แต่สิ่งแวดล้อม เป็นต้น” ดร.สุทธิพงษ์ กล่าว

ขณะที่หน่วยงานกำกับดูแลด้านกฎหมายอย่างสำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (สพทอ.) หรือ ETDA โดย ดร.ศักดิ์ เสกขุนทด ที่ปรึกษาอาวุโส สพทอ. กล่าวว่ารูปแบบการใช้เอไอที่มีความคล้ายมนุษย์มากแตกต่างจากระบบไอทีที่ผ่านมาใช้แค่ข้อมูล แต่ การพัฒนาเอไอได้นำข้อมูลมาวิเคราะห์แล้วประมวลผลนำไปใช้ตามวัตถุประสงค์ได้ทันที อยากให้หมั่นมองว่า ประโยชน์ของเอไอมีมากกว่าโทษและไม่อยากให้การพัฒนาสะดุด เนื่องจากถูกนำไปใช้ในทางที่ผิด

ดร.ศักดิ์ กล่าวต่อถึงการปกป้องผู้บริโภคจากเอ

ไฉว่า ปัจจุบันหลายประเทศได้เริ่มออกกฎหมายต่าง ๆ มากำกับดูแลการใช้เทคโนโลยีเอไอมากขึ้นเพื่อปกป้องผลประโยชน์ให้กับผู้บริโภค อย่างเช่น ประเทศจีนซึ่งถือเป็นประเทศแรกที่ออกกฎหมายบังคับให้บริษัทที่ใช้เอไอในการดำเนินธุรกิจมีหน้าที่ต้องแจ้งให้ผู้บริโภคทราบ ส่วนประเทศอังกฤษก็ได้ออกกฎหมายที่เกี่ยวกับความปลอดภัยจากการใช้เอไอ เช่นเดียวกับสหรัฐอเมริกา สหภาพยุโรป

“สิ่งสำคัญคือ ต้องการส่งเสริมให้เกิดการใช้ และสร้างความเข้าใจว่า โทษและความเสี่ยงคืออะไร สำหรับประเทศไทยเองก็กำลังเฝ้าดูอย่างใกล้ชิดคิดว่าทั้งโลกจะเคลื่อนไหวในทิศทางใดในการกำกับเอไอ ทั้งนี้ ETDA ยังไม่ได้ ออกกฎหมายมาควบคุมกำกับการใช้เอไอ เพราะกำลังพิจารณาถึงความเหมาะสมของประโยชน์และความเสี่ยง เนื่องจากขณะนี้กำลังอยู่ในยุคที่เกิดความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว

มาก” ดร.ศักดิ์กล่าว

ด้าน กนกพร ประสิทธิ์ผล ผู้อำนวยการสำนักสื่อดิจิทัลไทยพีบีเอส กล่าวเสริมว่า สื่อมวลชนเองก็เป็นอีกหนึ่งในอุตสาหกรรมที่ได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงและการแข่งขันทางเทคโนโลยี ซึ่งสื่อเองก็ต้องตรวจสอบข้อมูลข่าวปลอมและใส่ใจกับจริยธรรมสื่อ ยกตัวอย่างในต่างประเทศก็ได้มีการใช้เอไอทำเว็บไซต์ปลอมและภาพประกอบปลอมจนทำให้เกิดการหลอกลวงให้เข้าไปใช้บริการ นอกจากนี้ ยังมีการใช้เทคโนโลยีดีฟเฟคในการสร้างวิดีโอ เช่น ผู้ประกาศข่าวจากเอไอ ซึ่งอาจทำให้ความสามารถในการแยกแยะระหว่างความจริงและการ

ปลอมแปลงลดลงซึ่งสิ่งที่น่ากังวล

“ปัจจุบันในอุตสาหกรรมสื่อได้ใช้เอไอมาช่วยในเรื่องของการนำเสนอข่าวเพื่อให้น่าสนใจและเข้าถึงกลุ่มคนดูได้อย่างทั่วถึงและเท่าเทียมมากขึ้น อย่างเช่น การแปลงข้อความเป็นภาพ วิดีโอหรือแม้แต่เสียง นอกจากนี้ยังนำมาใช้ในการวิเคราะห์เทรนด์เพื่อช่วยในการนำเสนอข่าวตรงตามความต้องการของผู้บริโภคมากขึ้น แต่ขณะเดียวกันสื่อเองก็ต้องสร้างภูมิคุ้มกันด้านทันตและพัฒนาทักษะในการตรวจสอบข้อมูลเช่นเดียวกัน” กนกพร กล่าว

ขณะที่ สุภิญญา กลางณรงค์ กรรมการนโยบายและประธานอนุกรรมการด้านการสื่อสาร โทรคมนาคม และเทคโนโลยีสารสนเทศ สภาผู้บริโภค กล่าวถึงสถานการณ์การใช้เอไอว่า การพัฒนาเอไอส่งผลถึงสิทธิและเสรีภาพ ที่ก้าวรุกร้ายจริยธรรมไปแล้ว จนถึงกับมีข่าวการแต่งงานกับเอไอ ตลอดจนเป็นภัยกับผู้บริโภคทั้งในส่วนบุคคล คือ สร้างกลไกมาหลอกลวงแบบง่าย ๆ แบบบ้าน ๆ หรือ Cheap Fake นำไปสู่การหลอกลวงแบบเนียนมากขึ้น หรือ Deep Fake อย่างเช่น มิฉลชีพอาจใช้เทคโนโลยีเอไอในการเลียนเสียงและใบหน้าเพื่อหลอกลวงให้ผู้เสียหายหลงคิดว่าเป็นญาติหรือเพื่อนสนิทแล้วขอให้โอนเงินเข้าบัญชี เป็นต้น

นอกจากนี้ยังพบว่า ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ทั่วโลกก็ได้พัฒนาจาก Fake News และข้ามเส้นไปสู่ Cyber Crime ซึ่งสร้างโดยเอไอ อย่างเช่น มีการสร้างภาพโป๊เปลือย การหลอกลวงออนไลน์ การหลอกลวงให้บริจาค การหลอกลวงเล่นพนันออนไลน์

สุภิญญา กล่าวต่อไปว่า ส่วนสำคัญต้องสร้างความเท่าทันหรือความฉลาดของพลเมืองยุคดิจิทัลอย่างเช่น การวิเคราะห์ไม่เชื่ออะไรง่าย ๆ อย่าเพิ่งเชื่อ อย่าเพิ่งแชร์ เราต้องฝึกต่อมเอ๊ะ นอกจากนี้ ยังต้องส่งเสริมวัฒนธรรม

แนวหน้า

Naew Na
Circulation: 900,000
Ad Rate: 1,250

Section: First Section/-

วันที่: อาทิตย์ 24 มีนาคม 2567

ปีที่: 45

ฉบับที่: 15667

หน้า: 8(บน)

Col.Inch: 117.04 Ad Value: 146,300

PRValue (x3): 438,900

คลิป: ชาว-ดำ

หัวข้อข่าว: สกูปพิเศษ: สภาผู้บริโภคชนเผ่า'ต่อมเอ๊ะ'ก่อนแชร์ใช้เทคโนโลยี AI อย่างมีความ...

ของการป้องกัน ทั้งเจ้าหน้าที่ตำรวจและหน่วยงานที่ต้อง
รับผิดชอบ อย่างเช่น คณะกรรมการกิจการกระจายเสียง
กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.)
และกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม (ดีอี) ก็ต้อง
มีมาตรการเชิงรุกมาใช้ปราบปรามการทำความผิดและ
ต้องดูว่าจะปรับปรุงกลไกเพื่อป้องกันปัญหา รวมทั้งเร่งมือ
แก้ปัญหาเรื่องร้องเรียนของประชาชน

“ประชาชนต้องมีจริยธรรม เอาใจเขามาใส่ใจเรา
เวลาจะแสดงความคิดเห็นหรือโพสต์ต้องพิจารณาว่าละเมิด
สิทธิใครหรือไม่ พิจารณาว่ารูปภาพจริงหรือทำมาจากเอไอ
อย่ารีบส่งต่อเพราะเห็นว่าตลก เนื่องจากเนื้อหาเหล่านั้นอาจ
กระทบสิทธิผู้อื่น ผู้บริโภคต้องรู้กฎหมายที่เกี่ยวข้องแล้ว
ใช้สิทธิเสรีภาพที่มีด้วยความรับผิดชอบต่อ” สุทธิญา กล่าว

ถึงแม้เอไอได้เข้ามามีบทบาทในชีวิตประจำวัน
ของมนุษย์ในหลายๆ ด้าน แต่สิ่งที่สำคัญคือการให้
เทคโนโลยีเอไออย่างมีความรับผิดชอบต่อและมีจริยธรรม
ซึ่งต้องตระหนักถึงสิทธิของผู้อื่น รวมถึงผลกระทบทาง
สังคม การเมืองเศรษฐกิจ วัฒนธรรม การปกป้องตนเอง
และชุมชนจากความเสี่ยงออนไลน์เกิดจากการใช้เอไอ
ทั้งนี้เพื่อให้การใช้เทคโนโลยีมีความปลอดภัยมากขึ้น